

Preprečevanje napadov zveri na domače živali

Piše: Kvarkadabra - 1. 10. 2018

Po vsem svetu se veliko denarja nameni preprečevanju napadov zveri na domače živali, od zaščite živine do ubijanja plenilcev. Vendar mnoge od teh metod niso učinkovite. Enaindvajset raziskovalcev iz 10 držav je iskalo dokaze za najboljše načine preprečevanja škod po vseh kontinentih sveta. Izkazalo se je, da so **pastirski psi, ograde za živino in vidna odvrčala** zaenkrat edine metode, ki so dokazano učinkovite.

V reviji **PLOS Biology** je bila pravkar objavljena raziskava o uspešnosti ukrepov za preprečevanje napadov zveri na živino: [Carnivore conservation needs evidence-based livestock protection](#). Enaindvajset raziskovalcev iz 10 držav, tudi iz Slovenije, je združilo moči in pregledalo rezultate 114 znanstvenih raziskav iz celega sveta, v katerih so merili učinkovitost različnih metod, od streljanja in zastrupljenja plenilcev, do uporabe različnih pristopov varovanja domačih živali.

Nova analiza je vključila tudi poskuse o varovanju živine pred levi, jaguarji, snežnimi leopardi, dingi in drugimi **plenilci iz vseh kontinentov sveta**. Izmed vseh uporabljenih metod so se kot zanesljivo učinkovite izkazali le **trije ne-smrtonosni načini** varovanja domačih živali: pastirski psi, električne mreže in druge ograde za živino ter vidna odvrčala.

Samica leoparda ujeta v past in ustreljena na farmi v Namibiji. Raziskave iz celega sveta kažejo, da ubijanje plenilcev pogosto ni učinkovito, ali celo vodi v povečanje škod na domačih živalih. (foto: Miha Krofel)

Potencialno učinkovite bi lahko bile tudi nekatere druge metode, vendar je zaenkrat na voljo premalo zanesljivih raziskav, da bi jih lahko priporočali za širšo uporabo. Avtorji študije priporočajo, da se do nadaljnjega **v praksi uporabljajo le preverjene metode** ter da se davkoplačevalskega denarja ne zapravlja za nepreverjene ali celo dokazano neučinkovite metode.

Soavtor raziskave **Miha Krofel** iz Biotehniške fakulteta Univerze v Ljubljani pravi, da smo »tudi v **Sloveniji** v zadnjih letih razvili **več primerov dobre prakse**, kot je uporaba elektro-ograj in pastirskih psov, ki so bistveno zmanjšale škode, ki jih **volkovi** in **medvedi** povzročajo na drobnici in čebelnjakih. To se ujema z dobrimi izkušnjami o uporabi podobnih ukrepov v Afriki, Aziji, Avstraliji in obeh Amerikah. Bodo pa tudi pri nas potrebne še dodatne raziskave, da bomo bolje razumeli, v katerih situacijah se te metode bolje obnesejo in kaj lahko spremenimo, da bi postale še bolj učinkovite.«

Pripis k naslovni fotografiji zgoraj: Na vseh kontinentih so se razvile tradicionalne prakse varovanja živine pred plenilci. Med njimi so se različne ograde in pastirski psi izkazali za najuspešnejše. Mnoge pasme psov so bile vzgojene prav za namene varovanja domačih živali pred zvermi. Na sliki slovenska avtohtona pasma, kraški ovčar. (foto: Miha Krofel)

Kvarkadabra

